

DÜNYA DOPİNGLE MÜCADELE TALİMATI ile İLGİLİ

SORULAR-CEVAPLAR

1-) Dünya Doping Mücadele Talimatı (Kod) Nedir?

Dünya Doping Mücadele Talimatı (Kod-Talimat), sporda dopingle mücadele ile ilgili düzenlemelerin, dünyadaki tüm ülkelerde ve bütün spor dallarında uyumlu olmasını sağlayan belgedir. Talimat, spor kurumları ve kamu otoritelerinin dopingle mücadele politikaları, kuralları ve düzenlemeleri için ana gövdeyi oluşturmaktadır.

2-) Spor Kurumları Talimat'ı Nasıl Uygulayacaklardır?

İmza koyan taraflar, kendi politika ve kurallarının Talimat'ın mecburi maddeleri ve diğer prensipleri ile uyumlu olduğundan emin olmalıdırlar. WADA, imza koyan tarafların dopingle mücadele kurallarını gözden geçirerek, Talimat'la uyumlu olmasını sağlar; eğer uyumlu değilse, çözüm yolları konusunda yardımcı olur.

3-) Hükümetler Talimat'ı Nasıl Uygulayacaklardır?

Bazı ülkeler, Talimat gibi resmi olmayan bir belge ile kanunen bağlı hale getirilememiştir. Bu yüzden, UNESCO şemsiyesi altında, WADA ve Talimat'ı yasal olarak tanımaya olanak sağlayan Uluslararası Sözleşme hazırlanması gündeme gelmiş; UNESCO öncülüğünde hazırlanan Sporda Doping Karşı Uluslararası Sözleşme, Ekim 2005'te Paris'te toplanan 33. UNESCO Genel Kurul toplantısında oybirliği ile kabul edilmiş ve Şubat 2007'de yürürlüğe girmiştir. Daha sonra UNESCO'ya üye ülkeler, kendi iç yargı ve yasal düzenlemelerini bu sözleşmeye uygun hale getirmişlerdir.

4-) WADA Talimat'ın Uygulanmasını Sağlamak için Ne Yapmaktadır?

WADA doping vakalarını yakından izlemekte ve Talimat'ı uygulayan spor kurumlarının yargılama yetkisi içindeki vakalar için Spor Tahkim Mahkemesi'ne (CAS) itiraz etme hakkı bulunmaktadır.

WADA'nın, Tedavi Amaçlı Kullanım İzni (TAKİ) işleminin kurallara uygunluğunu sağlamak amacıyla bu sürece müdahale etme yetkisi vardır. Bu yetki iki şekildedir; a-) bir federasyon veya dopingle mücadele kurumu tarafından verilen TAKİ'yi izleme ve gözden geçirme hakkı, b-) TAKİ başvurusu reddedilen bir sporcunun itirazı üzerine bu ret kararını gözden geçirme hakkı. Eğer WADA ret kararının Uluslararası Standart'a uygun olmadığını tespit ederse, bu ret kararını tersine çevirme yetkisine sahiptir.

Ayrıca, paydaşların Talimat ile uyumluluk raporlarını, Talimat'ın koruyucusu sıfatıyla WADA'ya göndermeleri zorunluluğu bulunmaktadır. (Madde 23.4.4)

5-) Bir Spor Kurumu veya Devlet Talimat'a Uymaz ise Ne olacaktır?

WADA ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi, uyumsuzluk durumunda paydaşlarına bazı yaptırımlar uygulamaktadır. 2003 yılında yapılan Olimpik Tüzük değişikliği ile Olimpik hareket mensuplarına Talimat'ın benimsenmesi zorunluluğu getirilmiştir. Sadece Talimat'ı onaylayıp, uygulayan spor dalları Olimpiyat Oyunları programında yer almakta ve yer almaya devam edebileceklerdir.

Eğer bir ülke Sporda Dopinge Karşı Uluslararası Sözleşme'yi onaylamazsa, Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve diğer spor kurumları tarafından uygulanacak ve Olimpiyat Oyunları'na ev sahipliği yapma hakkının yitirilmesi gibi yaptırımlar gündeme gelebilecektir.

6-) Olimpik Hareket Dışında Yer Alan Profesyonel Ligler ve Spor Kurumları'nın Talimat ile İlişkilerinin Durumu Nedir?

Bu liglerin oyuncuları, eğer Talimat'ı uygulayan kurumların yetkisinde bulunan, bir organizasyona örneğin; Ulusal Basketbol Birliği veya Ulusal Hokey Ligi oyuncularının Olimpiyat Oyunları ya da Dünya Şampiyonası gibi turnuva veya oyunlara katılmak istemeleri durumunda, Talimat ile uyumlu hale gelmelidirler. WADA bu liglerin bazıları ile temas halindedir; hükümetler ve diğer spor kurumlarının desteği ile bunların tamamının, tüm ülkelerde, tüm sporlar ve sporcular için tek bir standart olmasını sağlamak amacıyla, Talimat'ı kabul edip, uygulayacakları ümit edilmektedir.

7-) Önümüzdeki Yıllarda Talimat'ta Değişiklikler Olabilir mi?

Talimat güncel bir belgedir ve WADA bu belge ve ona bağlı Uluslararası Standart'ları, periyodik olarak, kusursuz gözden geçirme ve yoğun danışmalar vasıtasıyla geliştireceğini garanti etmektedir. Özgün Talimat'ta, 01.01.2009 ve 01.01.2015'te yürürlüğe giren değişiklikler yapılmış; eğer gerekirse, gelecekte de değişiklikler yapılabilecektir.

Talimat'ın 23.6 nolu Maddesi " WADA Talimat ile ilgili değişiklik önerileri için çalışma başlatır, hem öneri almak ve hem de bu önerilere cevap vermeyi içeren müzakere süreci sağlar, önerilen değişiklikler ile ilgili sporcular, imza koyan taraflar ve hükümetlerden geri bildirimler alarak gözden geçirmeyi kolaylaştırır. Talimat değişiklikleri, yeterli danışmalar yapıldıktan sonra, WADA Yönetim Kurulu'nun üçte iki çoğunluğunun kabul etmesi ile onaylanır. " demektedir.